

21.5.2025

Viitetiedot: Hyvinvointialueen jäsenen aloite Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle 25.1.2025

Vastaus aloitteeseen

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen vammaisneuvoston sihteeri, erityisasiantuntija Tuula Salminen on vastaanottanut sähköpostitse laatimasi aloitteen ja toimittanut sen 28.1.2025 hyvinvointialueen kirjaamoon vammaispalvelujen tulosalueen käsiteltäväksi. Aloitteesi koskee vammaisten kuljetuspalvelun omavastuuosuutta eli asiakasmaksua. Aloite käsitellään hyvinvointialueen jäsenen aloitteena hyvinvointialueen toimintaa koskevassa asiassa ja palvelun käyttäjän aloitteena palveluaan koskevassa asiassa. Hyvinvointialueen jäsenen aloitteen voi tehdä henkilö, jonka kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta sijaitsee hyvinvointialueen alueella (hyvinvointialueen asukas).

1.1 Aloitteen sisältö

Aloitteessa toteat, että kunta/kaupunki (nykylainsäädännön mukaan hyvinvointialue) voi periä kuljetuspalvelun asiakasmaksuna korkeintaan julkisen liikenteen maksua vastaavan maksun. Tuot esiin, että olisi oikeudenmukaista, että nämä maksut olisivat sarjalipputasoa, kuten jos vammaaton henkilö käyttäisi julkista liikennettä. Katsot, että koska suurin osa kuljetuspalvelua saavista vammaisista henkilöistä on saanut käytettäväkseen vähintään 18 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa, tulisi asiakasmaksua säädettäessä sovellettavaksi kausi- ja sarjaliput, joita itse käyttäisit, jos se olisi sinulle mahdollista.

Lisäksi tuot esiin, että kuljetuspalvelua käyttävä henkilö maksaa jokaisesta yhdensuuntaisesta matkasta linja-auton maksua vastaavan maksun, mutta linja-autoa käyttävä pääsee yhdellä maksulla, jos kyyti jatkuu tarpeeksi nopeasti.

1.2 Vastaus aloitteeseen

Kanta-Hämeen hyvinvointialue kiittää aloitteesta ja lausuu seuraavaa:

Asiakasmaksulain 7 f §:n mukaan hyvinvointialue voi periä asiakkaalta vammaispalvelulain 28 §:ssä tarkoitettua liikkumisen tuesta enintään julkisen liikenteen maksua vastaavan maksun tai muun siihen verrattavan kohtuullisen maksun silloin, kun liikkumisen tuki järjestetään vammaispalvelulain 29 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuna kuljetuspalveluna.

Korkein hallinto-oikeus on ennakkopäätöksessään (KHO: 2020:20) käsitellyt vaikeavammaisten kuljetuspalvelusta säädettyä asiakasmaksun suuruutta suhteessa paikkakunnan julkisen liikenteen lippuhintoihin. Kyseisen ennakkopäätöksen mukaan vaikeavammaisille henkilöille järjestettävistä yksittäisistä kuljetuspalvelumatkoista voidaan yleispäätöksellä päättää perittäväksi enintään paikkakunnan julkisen liikenteen kertalipun hintaa vastaava maksu.

Hämeenlinnan seudulla vammaisten henkilöiden kuljetuspalvelun asiointiin ja vapaa-aikaan tarkoitettujen matkojen (lähtökohtaisesti vähintään 18 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa) asiakasmaksut noudattavat Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen mukaisesti Hämeenlinnan seudun joukkoliikenteen vyöhykkeiden mukaisia kertalippujen hintoja. Riihimäen kaupungin alueella vammaisten henkilöiden kuljetuspalvelun yhdensuuntaisen matkan asiakasmaksu vastaa Riihimäen paikallisliikenteen kertalipun hintaa ja Kanta-Hämeen kunnissa, joissa ei ole omaa paikallisliikennettä (Forssa, Loppi, Humppila, Hausjärvi, Jokioinen, Loppi, Tammela ja Ypäjä), kuljetuspalvelun asiakasmaksu vastaa Matkahuollon kertalippuhinnastoa.

Kuljetuspalvelun saajan matkustusalue ei ole sidottu seudun julkisen liikenteen toiminta-alueeseen tai vyöhykkeisiin, joten matkat voivat suuntautua myös niiden ulkopuolelle. Kaikkien oman kotikunnan/vyöhykealueen ulkopuolelle tehtävien matkojen asiakasmaksut määräytyvät Matkahuollon hinnaston mukaan kilometriperusteisesti.

Mikäli vammaiselle henkilölle on myönnetty kuljetuspalvelu säännöllisesti toistuville opiskelu- tai työmatkoille, määritellään asiakasmaksu kuitenkin kyseisen alueen/reitin julkisen liikenteen kuukausi- tai sarjalipputuotteiden hintojen mukaan niin, että asiakasmaksu vastaa sitä, mitä vastaavat matkat maksaisivat julkisen joukkoliikenteen avulla.

Aloitteessasi tuot esiin julkisessa liikenteessä mahdollisuuden jatkaa matkaa samalla bussilipulla, jos matka jatkuu tarpeeksi nopeasti edellisen matkan jälkeen. Julkisen liikenteen matkalippujen hinnoittelua ei voida eikä ole perusteltua täysin soveltaa taksiliikenteen avulla toteutettuun palveluun, jossa matka toteutuu asiakkaan lähtöpisteestä hänen toivomaansa osoitteeseen, eikä ole aikatauluihin sidottua reittiliikennettä, kuten julkinen liikenne suurelta osin on. Vammaisten henkilöiden kuljetuspalvelussa on mahdollisuus lyhyeen pysähdykseen sekä poikkeamaan reitiltä asiakkaan ennakkoon ilmoittaman tarpeen mukaisesti.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueella vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen kuljetuspalvelumatkojen asiakasmaksukäytännöt noudattavat voimassa olevaa lainsäädäntöä ja oikeuskäytäntöä, joten aloite ei anna aihetta toimenpiteisiin.

Johanna Pulkkinen
Tulosaluejohtaja
Vammaispalvelut, Perhe-, sosiaali- ja vammaispalvelujen toimiala